

Zadania z odpowiedziami testu wiedzy o muzyce przewidziane dla I etapu (eliminacji szkolnych) Olimpiady Artystycznej, sekcja muzyki, z roku 2010.

Za każde prawidłowo rozwiązane zadanie uczeń otrzymuje 1 pkt. Maksymalnie może uzyskać 30 pkt.

Zadanie 1

Przy każdym z podanych poniżej tańców ludowych określ kraj jego pochodzenia.

- czardasz – (Węgry)
 - furiant – (Czechy)
 - bolero – (Hiszpania)
-

Zadanie 2

Który z krytyków muzycznych (i zarazem kompozytorów) posługiwał się trzema pseudonimami: Euzebiusz, Florestan i Mistrz Raro?

(Robert Schumann)

Zadanie 3

Czy poniższe stwierdzenie jest prawdziwe, czy fałszywe?

Missa parodia to gatunek mszy szczególnie popularny w XVI wieku, w którym za podstawę służyła kompozycja kilkugłosowa, np. motet lub madrygał, a nie pojedyncza linia melodyczna *cantus firmus*.

(prawda)

Zadanie 4

Podaj nazwiska trzech członków jury tegorocznego XVI Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina.

(Należało wymienić trzy nazwiska spośród: Jan Ekier, Andrzej Jasiński, Piotr Paleczny, Martha Argerich, Bella Davidovich, Philippe Entremont, Nelson Freire, Adam Harasiewicz, Kevin Kenner, Michie Koyama, Katarzyna Popowa-Zydroń, Dang Thai Son, Fou Ts' Ong).

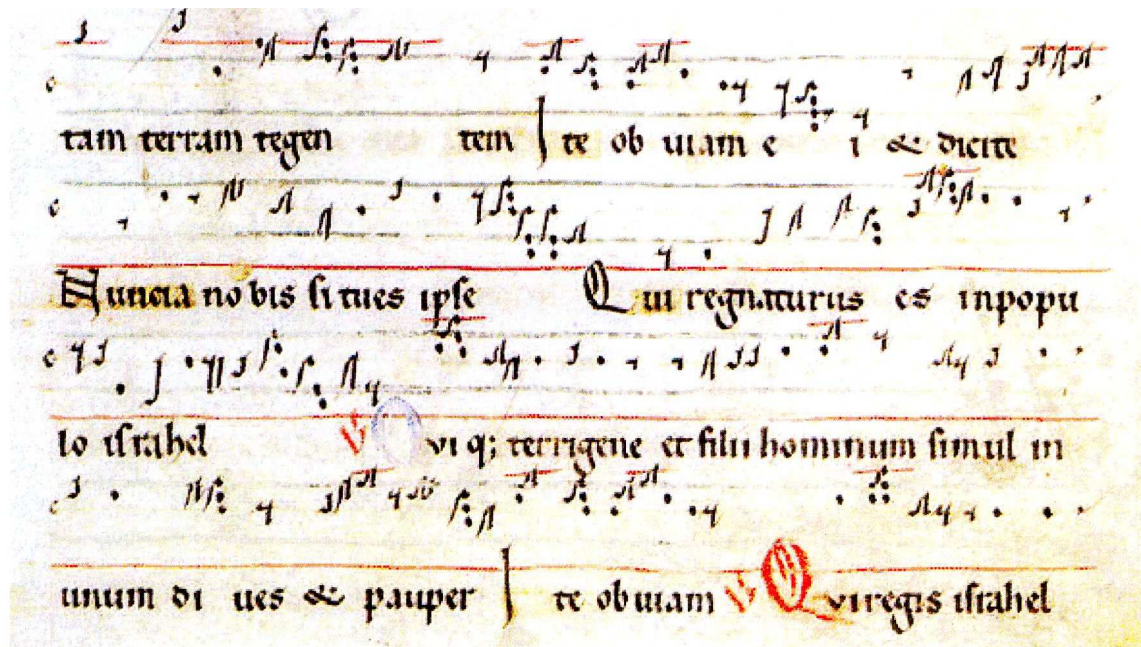
Zadanie 5

Poniżej podane są trzy postacie z oper W. A. Mozarta. Przy każdej z nich wpisz tytuł opery, w której występuje.

- Komandor – (*Don Giovanni*)
- Królowa Nocy – (*Czarodziejski flet*)
- Hrabia Almaviva – (*Wesele Figara*)

Zadanie 6

Rozpoznaj przedstawiony na rysunku rodzaj zapisu muzycznego oraz określ epokę jego występowania.

Rodzaj zapisu: (notacja neumatyczna)

Epoka: (średniowiecze)

Zadanie 7

Uporządkuj chronologicznie następujące dzieła:

- Msza C-dur „Koronacyjna”*
- Missa papae Marcelli*
- „Wielka” Msza h-moll*

1. (b) 2. (c) 3. (a)

Zadanie 8

Jakie tytuły nadane przez kompozytora bądź „przydomki” pochodzące od publiczności noszą następujące utwory?

- Franciszek Schubert – *VIII Symfonia h-moll („Niedokończona”)*
 - Ludwig van Beethoven – *Sonata A-dur op. 47 na skrzypce i fortepian („Kreutzerowska”)*
 - Joseph Haydn – *Symfonia nr 45 fis-moll („Pożegnalna”)*
-

Zadanie 9

Do nurtu bądź techniki kompozytorskiej dopasuj nazwisko kompozytora, dla którego twórczości jest ona szczególnie charakterystyczna.

- serializm – (P. Boulez)
 - aleatoryzm – (J. Cage)
 - muzyka elektroniczna – (W. Kotoński lub J. Cage)
- a) W. Kotoński; b) S. Prokofiew; c) B. Bartok; d) J. Cage; e) P. Hindemith; f) P. Boulez.
-

Zadanie 10

Podkreśl nazwiska trzech muzyków, którzy służyli na dworze Władysława IV w Warszawie.

- Wacław z Szamotuł
 - Adam Jarzębski
 - Marcin Mielczewski
 - Karol Kurpiński
 - Mikołaj z Radomia
 - Bartłomiej Pękiel
-

Zadanie 11

Kto i w odniesieniu do kogo użył określenia: „Rodem warszawianin, sercem Polak, a talentem świata obywatel”?

Kto: (Cyprian Kamil Norwid)

Do kogo: (do Fryderyka Chopina)

Zadanie 12

Podaj nazwisko polskiego kompozytora, którego *Symfonia c-moll* została nagrodzona na konkursie w Wiedniu w 1835 roku. Symfonia ta odznacza się „narodowym” charakterem, gdyż temat I części stanowi kujawiak, w części wolnej rozbrzmiewa *Polonez Kościuszki*, w III części zamiast menueta pojawia się mazurek, a finał zawiera cytat popularnego krakowiaka *Albośmy to jacy tacy*.

(Ignacy Feliks Dobrzyński)

Zadanie 13

Co oznaczał termin *diabolus in musica* i w jakiej epoce został wprowadzony do teorii muzyki?

Znaczenie: (symboliczna nazwa trytonu)

Epoka: (średniowiecze)

Zadanie 14

Podaj tytuł pierwszego polskiego poematu symfonicznego oraz nazwisko jego kompozytora.

Tytuł: *(Step)*

Kompozytor: *(Zygmunt Noskowski)*

Zadanie 15

Sobór Trydencki w 1564 roku zredukował liczbę sekwencji używanych w liturgii, pozostawiając tylko cztery: *Victimae paschali laudes*, *Veni Sancte Spiritus*, *Lauda Sion Salvatorem* oraz *Dies irae*. W 1727 roku dodano jednak jeszcze jedną. Podaj jej incipit.

(Stabat Mater dolorosa)

Zadanie 16

Podaj nazwę instrumentu znanego w starożytnej Grecji, który zbudowany jest z 5–7 piszczałek i zgodnie z greckimi wierzeniami grywał na nim bożek Pan.

(fletnia Pana /syringa, syrinx/)

Zadanie 17

Równomierna temperacja stroju przyczyniła się do znacznego rozwoju praktyki muzycznej, umożliwiając łatwe strojenie instrumentów, modulacje oraz grę we wszystkich tonacjach. Podaj tytuł zbioru utworów J. S. Bacha, który powstał w oparciu o system równomiernie temperowany i wykorzystuje wszystkie 24 tonacje.

(Das wohltemperierte Klavier)

Zadanie 18

Jak nazywa się technika wykorzystana przez Witolda Lutosławskiego w *Grach weneckich*, polegająca na rezygnacji z podziału metrycznego i połączeniu swobody rytmicznej z precyzją melodyczną?

(aleatoryzm kontrolowany)

Zadanie 19

Który z kompozytorów jako pierwszy posługiwał się metronomem skonstruowanym przez J. N. Mälzla w 1816 roku?

(Ludwig van Beethoven)

Zadanie 20

W muzyce XIX wieku w wielu krajach europejskich krystalizowały się style narodowe. Przy nazwisku każdego kompozytora wpisz nazwę kraju, którego był reprezentantem.

- Bedřich Smetana – (Czechy)
 - Edvard Grieg – (Norwegia)
 - Isaac Albéniz – (Hiszpania)
-

Zadanie 21

Uzupełnij poniższe zdanie:

Cechą sztuki starożytnej Grecji był (synkretyzm), czyli jedność muzyki, poezji i ruchu.

Zadanie 22

Wymień nazwiska trzech twórców renesansowych madrygałów.

(Prawidłowe odpowiedzi to m.in.: C. Festa, Ph. Verdelot, A. Willaert, J. Arcadelt, F. Corteccia, N. Vicentino, C. de Rore, O. di Lasso, G.P. Palestrina, Ph. de Monte, J. de Wert, L. Marenzio, C. Gesualdo da Venosa, C. Monteverdi, O. Vecchi, A. Gabrieli, A. Striggio).

Zadanie 23

Wskaż, do jakiej opery odnosi się poniższa treść. Kto jest twórcą tej opery?

„Wilczy Jar. Diabeł czyha na duszę Kacpra, godzi się jednak przedłużyć mu życie na dalsze trzy lata pod warunkiem, że pacholek zdobędzie dlań duszę Maksa. Kacper otrzymuje od diabła siedem kul czarodziejskich – sześć z nich zawsze trafia do celu, siódmą zaś kieruje diabeł. Z niepokojem i trwogą schodzi Maks do jaru. Ostrzegają go zjawy matki i narzeczonej. Kacper już zajęty jest przygotowaniem do czarodziejskich praktyk. W powietrzu słychać szum, świst, grzmoty, cwałują dzikie zwierzęta i dusze potępionych, przy odlewaniu każdej z kul rośnie groza strasznych zjaw; przy siódmej buchają z ziemi płomienie, otwiera się piekło, ukazuje się Czarny Strzelec – Samiel. Wreszcie zegar bije pierwszą godzinę, harce duchów ustają”.

Opera: (*Wolny strzelec*)

Twórca: (*Carl Maria von Weber*)

Zadanie 24

Przyporządkuj każdemu z podanych twórców tytuł utworu. Określ, jaki gatunek reprezentują wymienione kompozycje.

- Igor Strawiński – (*Pietruszka*)
- Manuel de Falla – (*Trójgraniasty kapelusz*)
- Maurice Ravel – (*Dafnis i Chloe*)

a) *Romeo i Julia*; b) *Trójgraniasty kapelusz*; c) *Cudowny mandaryn*; d) *Pietruszka*; e) *Dafnis i Chloe*; f) *Śpiąca królewna*.

Gatunek: (balet)

Zadanie 25

Podkreśl tytuły trzech utworów będących przejawem tendencji neoklasycznych w muzyce.

- Arnold Schönberg – *Pierrot lunaire*
 - Sergiusz Prokofiew – *Ognisty anioł*
 - Alban Berg - *Wozzeck*
 - Paul Hindemith – *Ludus tonalis*
 - Igor Strawiński – *Pulcinella*
 - Claude Debussy – *Popołudnie fauna*
-

Zadanie 26

Z jakiej, powstałej w renesansie, formy muzyki instrumentalnej rozwinęła się sonata barokowa?

(z canzony)

Zadanie 27

Następującym tytułom utworów muzycznych przyporządkuj informację o źródle inspiracji:

- Jean Sibelius *Kullervo* – (narodowy epos fiński *Kalevala*)
- Piotr Czajkowski *Eugeniusz Oniegin* – (poemat A. Puszkina)
- Ferenc Liszt *Preludia* – (poemat A. de Lamartine'a)

a) opowiadanie N. Gogola; b) komedia W. Szekspira; c) poemat A. Puszkina; d) dramat F. Schillera; e) poemat A. de Lamartine'a; f) powieść W. Hugo; g) narodowy epos fiński *Kalevala*.

Zadanie 28

Wystawienie pewnego dzieła w 1774 roku w Paryżu wywołało spór operowy, który przeszedł do historii muzyki pod nazwą „wojny gluckistów z piccinnistami”. Podaj tytuł tego utworu oraz nazwisko jego twórcy.

Tytuł: (*Ifigenia w Aulidzie*)

Kompozytor: (*Christoph Willibald Gluck*)

Zadanie 29

Do każdej z podanych szkół kompozytorskich dopasuj nazwisko jej przedstawiciela.

- szkoła flamandzka – (*Josquin des Prés*)
- szkoła berlińska – (*Johann Joachim Quantz*)
- szkoła burgundzka – (*Guillaume Dufay*)

a) Johann Joachim Quantz; b) Jan Stamic; c) Guillaume Dufay; d) Adrian Willaert; e) Josquin des Prés; f) Perotinus.

Zadanie 30

Podaj tytuł traktatu muzycznego zawierającego najwcześniejsze przykłady wielogłosowego śpiewu w muzyce europejskiej. Z którego wieku pochodzi ten traktat?

Tytuł: (*Musica enchiriadis*)

Wiek: (*IX/X – ok. 900 roku*)
